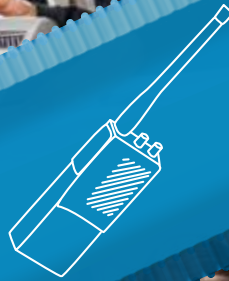

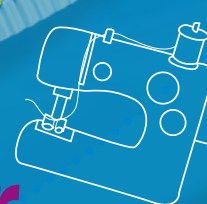
INTERNE STAGE

43 mm

43 mm

de **e**inder

WENS
OE EEN
SCHRIJF
EEN STU
VOUW HE
BINDOM
A VIVAAG JE
DEN OM H
TE DOEN
S. BLIJF WEN
TOT DE TA
VOLH

Voorwoord

Leren als werkwoord

Een van de leerlingen die in deze brochure aan het woord komt, vat in een paar woorden samen waarom hij zijn opleiding zo belangrijk vindt: 'Ik wil een goede vakman worden.' Dat is een prachtige ambitie waar niets op valt af te dingen!

Ik heb de Einder enige tijd geleden zelf bezocht en wat mij daarvan is bijgebleven, is het doorzettingsvermogen en de positieve instelling van zowel leerlingen als docenten. Voor veel van deze jongeren is school al jaren een worsteling, een plek waar veel dingen niet lukken. Maar op scholen als de Einder gaat het juist om wat zij allemaal wel in hun mars hebben. Dat wordt naar boven gehaald. Dat wordt gestimuleerd. En daar begint voor deze groep leerlingen de weg naar waardevol werk dat bijdraagt aan zowel hun persoonlijke ontplooiing als aan de samenleving.

Alles wat in dit proces helpt, is welkom en interne stages zijn een prachtig middel om ervoor te zorgen dat leerlingen een grotere kans van slagen hebben als zij zich moeten bewijzen in een 'echt' bedrijf. De persoonlijke verhalen in deze brochure bewijzen het: vak-kennis, werkritme, sociale vaardigheden – het komt allemaal veel sneller en directer binnen door oefening in de praktijk. Zo wordt leren echt een *werkwoord*.

Ik wens alle vakmannen en -vrouwen van de Einder in de dop heel veel succes toe bij hun interne stage. En voor de ouders, bedrijven en gemeenten die bij hun toekomst betrokken zijn, moet het goed zijn te weten dat de school alles uit de kast haalt om elke leerling te laten slagen.

Maar de school kan dat nooit alleen. Het succes van de leerlingen is en blijft het resultaat van een gezamenlijke inspanning. Ik roep de lezers van deze brochure dan ook op om daar vanuit hun eigen achtergrond een bijdrage aan te blijven leveren. Dat kost inspanning en misschien ook geld, maar het resultaat is onbetaalbaar.

Mark Rutte

Minister-president

Inhoud

Inleiding.....	5
----------------	---

Afdelingen:

- Fietsreparatie.....	9
- Topaze.....	11
- Marktkraam.....	12
- Techniekwerkplaats.....	13
- Naaiatelier.....	15
- Tuin/groen.....	17
- Facilitair/schoonmaak.....	18
- Urban Mining.....	19
- Beveiliging.....	21
- Catering.....	23
- Copyshop.....	24
- Wasserette.....	25
- Receptie.....	27

Interviews:

- Sandra Werner: 'Als je in een winkel werkt, moet je op tijd komen en altijd opgewekt zijn'.....	8
- Frederick Haav: 'Als je zelf normaal doet, doen anderen dat ook tegen jou'.....	10
- Gülsum Nazif: 'Ik heb geleerd om het te zeggen als iets niet gaat'.....	14
- Taner Erkul: 'Ik denk tegenwoordig na over mezelf'.....	16
- Bijaan Fahime: 'Vertrouwen mag je niet beschamen'.....	20
- Oumaima Analai: 'Ik heb geleerd om me minder met anderen te bemoeien'.....	22
- Anass Arif: 'Ik kan nu beter met boosheid omgaan'.....	26

Inleiding

Waarom een interne stage?

Onze praktijkleerlingen zijn leerlingen die leren met hun handen. Ze hebben moeite met theorie. In de praktijk leren ze, werken ze en leren ze werken. Het doel van onze school is: zoveel mogelijk leerlingen aan een betaalde baan helpen. Dat is in deze tijd van veel werkloosheid en dan vooral onder de jeugd, niet gemakkelijk. Door de economische situatie zijn stageplekken schaars. Bovendien zijn ook andere scholen en opleidingsinstituten op zoek naar stage- en leerwerkplekken voor hun leerlingen en studenten. Om leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op hun externe stage en op de arbeidsmarkt, laten we onze leerlingen eerst intern stage lopen.

Waar lopen ze stage?

De leerlingen kunnen intern stage lopen bij bedrijfjes die op verschillende plaatsen in Den Haag zitten. Sommige zitten in een gebouw aan de Schalk Burgerstraat 493, vlakbij onze praktijkschool aan de Spionkopstraat.

Wat voor soort bedrijfjes zijn het?

Een fietsreparatie-werkplaats, Topaze, een marktkraam, een techniekwerkplaats, een naaiatelier, de tuin/groen-voorziening, een facilitair/schoonmaakbedrijf, Urban Mining, beveiliging, catering voor een theater, een copyshop, een wasserette en de receptie.

Wat bieden ze aan?

Fietsreparatie repareert tegen kostprijs fietsen van leerlingen van de Einder en van het buurthuis Mandelaplein. Het buurthuis gebruikt de fietsen om fietsles te geven aan allochtone buurtbewoners.

Topaze is een bestaand Haags bedrijf dat decors en attributen maakt voor festivals en evenementen. Het heeft een aparte afdeling waar onze leerlingen kunnen helpen met het maken van creatieve producten.

De **marktkraam** op De Haagse Markt fungeert als uitzendbureau voor de markt en als diensten- en servicecentrum. Bovendien verkopen onze leerlingen er zelfgemaakte producten.

De **techniekwerkplaats** maakt banken voor de stadstuin en knapt meubilair op. In de werkplaats helpen leerlingen ook met schoonmaken en repareren van gereedschap. Dat doen ze in opdracht van de landelijke

vrijwilligersorganisatie Gered Gereedschap. Het gereedschap gaat naar scholen en startende ondernemers in ontwikkelingslanden.

In het **naaiatelier** wordt kleding gemaakt voor de modeshow van de Einder. Twee keer in de week komen er mensen van buiten over de vloer: één keer zijn dat buurtbewoners en één keer zijn dat ouders van leerlingen. De buurtbewoners komen om te leren hoe ze kleding kunnen repareren. De ouders komen om samen met hun dochters kleding op te pimpen en gezellig een kopje koffie te drinken. Er is ook een kleine speelhoek voor de jongste kinderen. De ouders zijn zelf verantwoordelijk maar de leerlingen houden een oogje in het zeil.

Tuin/groen heeft de tuin opgeknapt en er een stadstuin van gemaakt. Vanaf voorjaar 2014 kunnen buurtbewoners elkaar hier ontmoeten onder het genot van een kopje koffie. Soms kunnen ze wat kruiden en groenten meenemen.

Facilitair/schoonmaak zorgt dat het pand aan de Schalk Burgerstraat tip-top in orde is.

Bij **Urban Mining** verrichten onze leerlingen voorbereidende werkzaamheden voor de recycling van kapotte huishoudelijke apparaten. We doen dit voor sloop- en recyclingbedrijf Wilkohaag Metaal.

Beveiliging zorgt voor de beveiliging van onze eigen panden en natuurlijk vooral van iedereen die hier leert en werkt!

Overdag in het restaurant en tijdens voorstellingen in Theater de Vaillant verzorgen de leerlingen van de **catering** de hapjes en de drankjes voor de avond. Dat noemen we nog eens 'Einderloos lekker'.

De **copyshop** maakt kopieën, sorteert het werk en bindt het eventueel in. De leerlingen verzorgen hier ook mailings en snijden papier op maat. We zijn de mogelijkheden van deze afdeling nog verder aan het onderzoeken. Daarbij denken we zeker ook aan externe opdrachtgevers.

De **wasserette** doet de was, vouwt en strijkt deze ook.

De **receptie** is het visitekaartje van de school. Leerlingen die hier werken, ontvangen bezoekers, registreren wie er in huis is, nemen

de telefoon aan en beantwoorden vragen en verrichten administratieve taken.

Voor welke leerlingen is de interne stage bedoeld?

De interne stage is allereerst bedoeld voor de 3e jaars leerlingen van de Einder. Ze lopen minimaal één dag in de week stage. Daarbij werken ze een bepaalde periode bij hetzelfde bedrijfje, voor ze naar een ander bedrijfje kunnen. Leerlingen denken vaak dat ze zelf mogen kiezen wat ze gaan doen en elke week ergens anders mogen werken. Dat is dus niet zo, net zo min als bij een echt bedrijf. We vinden het belangrijk dat ze daaraan wennen.

Elke zes tot acht weken worden de leerlingen beoordeeld door de werkmeester. Als ze een bepaalde periode goed hebben gefunctioneerd, mogen ze extern stage gaan lopen. Ze blijven dan daarnaast interne stage lopen.

Er lopen ook 4^e en 5^e jaars leerlingen intern stage. Dat zijn leerlingen die bepaalde vaardigheden missen, waardoor ze nog niet toe zijn aan een externe stage. Of ze hebben al stage gelopen, waarbij in de praktijk is gebleken dat ze nog niet over alle vereiste vaardigheden beschikken. Deze leerlingen krijgen extra training tijdens de interne stage, zodat ze daarna wel een succes van hun externe stage kunnen maken.

Wat leren leerlingen tijdens de interne stage?

Allereerst leren leerlingen natuurlijk om de taken die ze moeten verrichten goed uit te voeren. Welke taken dat zijn, verschilt per bedrijfje. Overal doen ze vakkennis op en maken ze zich speciale vaardigheden eigen.

Daarnaast ontwikkelen ze werknemersvaardigheden. Daarbij valt te denken aan:

- op tijd komen
- werkkleding dragen
- veilig werken
- samenwerken
- bespreken van problemen
- doorzettingsvermogen tonen, ook als de werkplek niet de eerste keuze is
- omgaan met klanten
- correct Nederlands spreken
- verantwoordelijkheid dragen

‘Als je in een winkel werkt, moet je op tijd komen en altijd opgewekt zijn’

In gesprek met Sandra Werner

Sandra Werner is een meisje van vijftien jaar. Ze komt uit Polen. Sinds 2010 woont zij in Nederland samen haar moeder.

Eerst naar de Internationale Schakelklas

Eerst deed zij de Internationale Schakelklas op het Johan de Witt om goed Nederlands te leren. Dat was geen succes. Zij vond het er niet prettig; en spijbelde veel.

Les krijgen en stage lopen

Daarna kwam zij op de Einder en daar ging het al snel beter met haar. Zij volgde het reguliere onderwijs en liep intern stage achtereenvolgens bij Topaze, de fietswerkplaats en het naaiatelier. Het praktisch bezig zijn in deze werkplaatsen beviel haar heel goed. Zij was ook actief in de wasserette, waar zij het vier maanden volhield, terwijl zij het niet eens zo prettig vond. Verder hielp zij mee in het restaurant. Hierdoor leerde ze veel beter Nederlands begrijpen en spreken. Zij kan zich daarin nu vrij goed uitdrukken.

Naar de Modellschool?

Het werken in het naaiatelier, waar zij zelf kleding maakte, had haar voorkeur. Zij zou graag doorgaan in die branche en later naar de modevakschool gaan of naar de Modellschool in Amsterdam.

‘Het naaiatelier vond ik het leukste’

Daarvoor zou zij eerst naar een regionaal opleidingscentrum moeten gaan. Eerder kon dit nog niet omdat zij daarvoor te jong was en bovendien het Nederlands nog onvoldoende beheerste.

School regelde de stageplekken

Om buiten de Einder werkervaring op te doen, loopt zij nu stage bij Etos. Dat is door de school geregeld. Omdat die stage er binnenkort op zit, is haar stagebegeleidster bezig voor haar een vervolgstage te regelen bij Albert Heijn.

Een goede werknemer

In het gesprek betoont Sandra zich een positief ingestelde jonge meid. Ze heeft zich duidelijk een aantal werknemersvaardigheden eigen gemaakt. Zij geeft aan dat het belangrijk is om op tijd op je werk te verschijnen, te laten zien dat je gemotiveerd bent en altijd opgewekt te doen. Ze beseft ook dat het belangrijk is om door te zetten.

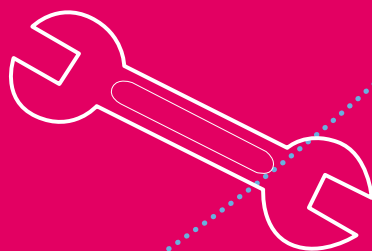

Fietsreparatie

*‘Klanten hoeven
alleen de materialen
te betalen.’*

.....
**De fietsen van het buurt-
huis worden gebruikt voor
fietslessen. Dus die moeten
prima in orde zijn!**

‘Als je zelf normaal doet, doen anderen dat ook tegen jou’

In gesprek met Frederick Haav

Frederick Haav is een jongen van veertien. Hij komt uit Tallinn in Estland. Hij woont al vijf jaar in Nederland. Zijn ouders zijn destijds gescheiden en zijn moeder vond een nieuwe partner in ons land, waarna Frederick bij zijn moeder is gaan wonen.

Goede resultaten, maar soms dom gedrag

Hier ging Frederick eerst naar de Internationale School in Rotterdam, waar hij basisonderwijs volgde. Maar de andere leerlingen konden niet met hem

‘Het belangrijkste is dat je kunt samenwerken’

opschieten. ‘Mijn resultaten waren goed’, vertelt hij, ‘maar ik gedraag me soms dom. Dan maak ik gekke geluiden. Dat kan ik niet helpen.’ Vervolgens ging Frederick naar het Johan de Witt, maar daar ging het net zo als op de Internationale School.

Zulke aardige docenten!

Intussen zit hij alweer vijftien maanden op de Einder. Hij had zich voorgenomen om te stoppen met dat gekke gedrag. ‘Als ik normaal doe, doen andere leerlingen ook normaal tegen mij.’ Vooral tijdens interne stage, bij Topaze, begon hem dat goed te lukken. De docenten daar waren ook zo aardig. Het tekenen en decoreren bij Topaze vond hij heel prettig. Daar zou hij eventueel zijn beroep van willen maken. Als het kan, zou hij naar de Kunstacademie willen.

Brede interesse

Eigenlijk had hij arts willen worden. Inmiddels heeft hij ingezien dat dit niet tot de mogelijkheden behoort. Hij zou wel een ambachtelijk of technisch vak kunnen leren. Verder is hij geïnteresseerd in ICT. Hij kan zich ook voorstellen dat hij een functie in de beveiliging of bij de facilitaire dienst zou hebben.

Veel geleerd tijdens de interne stage

Wat hij vooral heeft geleerd op de Einder is dat goed samenwerken belangrijk is. Dat zegt hij met veel nadruk.

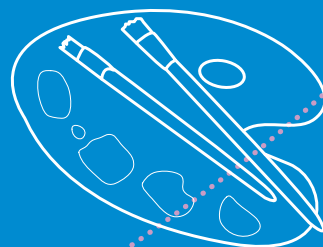
Topaze

‘De mensen van Topaze zijn zelf heel creatief. Je hoeft dus niet bang te zijn dat iets te gek is.’

.....

De decors worden gebruikt bij evenementen.

Marktkraam

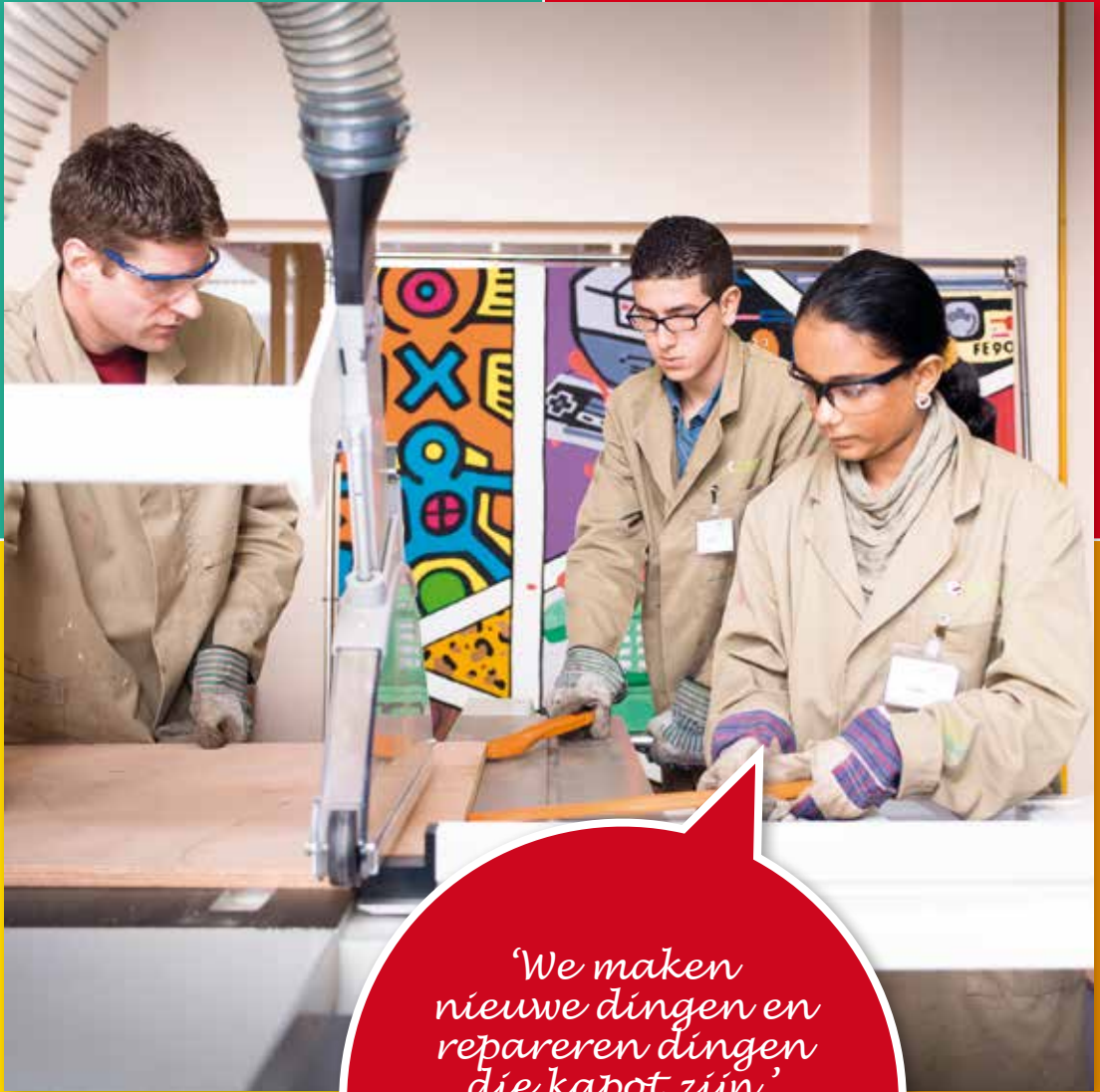
‘Alles wat we hier verkopen krijgen we gratis of hebben we zelf gemaakt.’

.....

Laatst heeft een leerling hier een pak gekocht voor zijn sollicitatie.

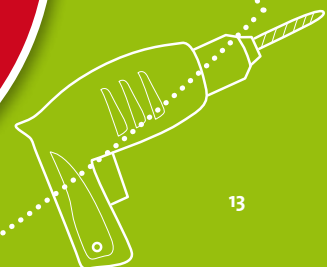

Techniekwerkplaats

*'We maken
nieuwe dingen en
repareren dingen
die kapot zijn.'*

.....
**Heb je bijvoorbeeld een
tafeltje nodig? Dan kun je
dat hier laten maken!**

‘Ik heb geleerd om het te zeggen als iets niet gaat’

In gesprek met Gülsum Nazif

Gülsum Nazif is 16 jaar. Ze komt uit Griekenland. Haar moeder is Griekse en haar vader komt uit Saoedi-Arabië. De familie woonde oorspronkelijk in Turkije en heeft zich later in Griekenland gevestigd. Op tienjarige leeftijd is Gülsum bij haar moeder in Nederland komen wonen. Haar grootouders wonen nog altijd in Griekenland.

In Griekenland kun je niet intern stage lopen...

Gülsum is blij dat ze in Nederland woont, vertelt ze. Maar haar hart gaat nog altijd uit naar Griekenland. ‘Maar daar bestaat niet zoiets als een interne stage, zoals hier. En juist daardoor kun je zo goed iets leren.’

Het liefst in de zorg

Ze droomt ervan om arts te worden. Ze zegt er wel bij dat dit waarschijnlijk te moeilijk voor haar zal zijn. Daarom denkt ze nu aan een opleiding als dokters-assistente. Zo heeft zij vorig jaar al stage gelopen in een verzorgingscentrum.

Bruid op de modeshow

Op de Einder heeft zij onder andere gewerkt in het naaiatelier. Ze vond het leuk dat ze de mogelijkheid kreeg om zelf kleding te ontwerpen. Zij was ooit de bruid op een modeshow. Alle kleding die werd geshowd, was gemaakt door leerlingen. Zij heeft ook belangstelling voor een stage in het restaurant, want zij houdt van koken.

‘Mijn droom? Arts worden of anders doktersassistente’

Niet stuurs kijken, maar praten

Hoewel zij aan haar been is geopereerd en niet lang kan staan, gaat zij binnenkort opnieuw stage lopen in de zorg. Zij heeft geleerd om aan te geven wanneer iets niet lukt en ook om aan haar begeleidster te vertellen waarom. Dat is een verbetering ten opzichte van vorig jaar. ‘Toen trok ik een stuurs gezicht, zo van: ik wil niet praten, laat me met rust. Dat is echt heel anders nu en daar ben ik blij mee.’

Werken aan haar gezondheid

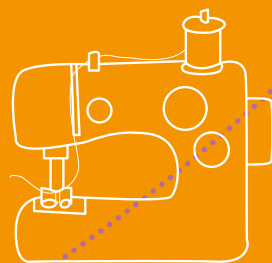
Gülsum gaat er alles aan doen om te zorgen dat zij de stage in de zorg aan zal kunnen. Hoe? Door meer te letten op haar gezondheid, door oefeningen te doen voor haar been en door te luisteren naar wat de dokter zegt.

Naaiatelier

*'Nog niet iedereen
weet dat je hier
kleding kunt
laten repareren!'*

**Het meest bijzondere
dat het naaiatelier
heeft gemaakt? Een
bruidsjurk!**

‘Ik denk tegenwoordig na over mezelf’

In gesprek met Taner Erkul

Taner Erkul is een jongen van zestien. Zijn familie komt uit Turkije, maar hij is in Nederland geboren. Over Turkije gesproken: later zou hij daar willen werken want, zegt hij: ‘Als de economie daar zo blijft groeien, zullen er daar goede kansen op werk zijn, vooral in de bouw. En daar voel ik veel voor.’ Maar wat hem ook trekt, is de marechaussee.

Een moeilijke leerling

Vorig jaar was Taner nog, zoals hij zelf zegt, een moeilijke leerling. Hij was heel onrustig, vaak agressief en ook betrokken bij knokpartijen. Kortom: er waren allerlei problemen. Door de interne stage is hij een stuk rustiger geworden. ‘Daar viel de stress weg’, licht hij toe. Hij heeft nog een andere verklaring. ‘Omdat ik een jongen ben die steeds moet bewegen, geeft het rust om iets te doen met je handen.’

De tuin aangelegd

Taner heeft geholpen bij het aanleggen van de tuin bij de school. Ze hebben de deuren die op de tuin uitkomen geschilderd

en de muren er omheen. Ook is de betegeling hersteld. Er zijn allerlei planten neergezet. Bovendien hebben ze een kippenhok gebouwd en een ren voor konijnen. Het is allemaal heel mooi geworden. Taner: ‘Het goeie was dat we alsmaar doorgingen, ook als het regende. Het moest gewoon af. Uitstellen was er niet bij. Ik ben wel trots op mijzelf en ook op de andere leerlingen die hieraan hebben gewerkt.’

‘Ik wil een goede vakman worden’

In de topklas!

Taner zit nu in de topklas op de Einder. Dankzij de interne stage heeft hij dat kunnen redden. Op dit moment loopt hij extern stage bij een hoveniersbedrijf. Bij de marechaussee was er geen stageplek.

Een groot verschil met vorig jaar

Aan het einde van het gesprek zegt Taner: ‘Ik heb geleerd naar mijzelf te kijken en over mijzelf te praten. Doordat ik nu nadenk over mezelf, weet ik dat ik met mijn handen wil werken en wil proberen een goede vakman te worden, bijvoorbeeld metselaar.’

Tuin/groen

‘Straks zitten er hier buurtbewoners. Die komen in onze stadstuin van het zonnetje genieten.’

.....
Het is nu winter. Dat zie je aan de kale bomen, maar ook aan de rode kool en de groene kool!

Facilitair/schoonmaak

*‘Wij hopen
altijd dat ergens
wat kapot gaat!’*

.....

**Je moet natuurlijk wel
zorgen dat de stroom eraf
is voor je een lamp
verwisselt.**

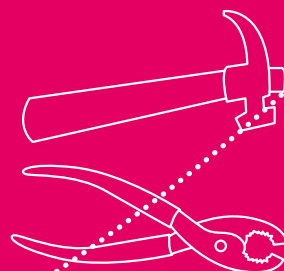

Urban Mining

*'Het recyclingbedrijf
is blij met ons. Wij
halen alles vast uit
elkaar.'*

.....
**Hier mag je er op
los slaan!**

‘Vertrouwen mag je niet beschamen’

In gesprek met Bijaan Fahime

Bijaan Fahime is van Afghaanse afkomst. Hij is vijftien jaar en in Nederland geboren. Hij woont hier met zijn vader. Die is hier terecht gekomen door een oom, die een telefoonwinkel beheert. Kort geleden is Bijaan twee weken in Kabul in Afghanistan geweest. Daar woont bijna zijn hele familie nog. Bijaan zou liever in Afghanistan wonen. Hij vindt dat alles daar veel vrijer is omdat er minder regels zijn.

Beter dan vorig jaar

Bijaan vertelt: ‘Toen ik in 2A zat kon ik het niet goed vinden met de juf. Die was heel streng en misschien ging het daardoor niet goed. Nu in klas 3B bij juf Chrichlow gaat het beter. Dat kan ook komen doordat ik nu twee dagen per week intern stage kan lopen.’

‘Alleen maar in de klas zitten zou ik niet uithouden’

Hij heeft bij autotechniek gewerkt, maar daar mocht hij alleen nog maar auto’s poetsen. Verder heeft hij bij fietstechniek en bij beveiliging gewerkt.

Om leren gaan met anderen

‘Intern stage lopen is heel goed.’ Bijaan vertelt: ‘Je leert er om te gaan met anderen. Vijf dagen per week alleen maar in de klas zou ik niet goed kunnen uithouden. Dan zou ik misschien gaan spijbelen of me ziek melden.’

‘Stom dat ik me over liet halen’

Het fijnste vond hij het bij de beveiliging. ‘Daar kon je rondjes lopen en dat geeft je het gevoel van een beetje vrijheid. Het is wel gebeurd dat andere jongens films gingen kijken op de computer. Ik heb me laten overhalen om daaraan mee te doen, terwijl ik wist dat ik dat niet kon doen omdat ik in de beveiliging zit. Dat was heel stom. Dus ik had moeten zeggen: ‘Nee, ik ga niet met jullie mee, want ik zit in de beveiliging.’ Ik moet me voegen naar de regels, ook al vind ik dat soms heel moeilijk. Vertrouwen mag ik niet beschamen, dat zie ik nu echt wel in.’

Later in een winkel werken

Bijaan gaat ook nog stage lopen. Het liefst zou hij dat in een winkel doen. Later wil hij ook in een winkel werken: liefst in een telefoonwinkel.

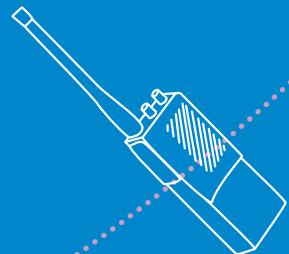
Beveiliging

'Reken maar dat we alles in de gaten hebben!'

.....

Je moet je goed concentreren als je in de beveiliging werkt.

'Ik heb geleerd om me minder met anderen te bemoeien'

In gesprek met Oumaima Analai

Oumaima is zestien jaar en afkomstig uit Marokko. Bijna vier jaar is zij nu in Nederland. Zij woont hier met haar ouders, broertje (8) en twee zusjes (13 en 2). Met haar ouders spreekt zij Marokkaans, maar onder elkaar spreken de kinderen Nederlands. Dat beheerst zij goed.

Het leukste? Meesters en juffen serveren

Oumaima had al twee jaar op het Johan de Witt gezeten, toen ze naar de Einder kwam. Tijdens de interne stage werkte zij in de winkel en in het restaurant¹. Vooral het werken in het restaurant vond zij prettig. Zij vond het leuk om te helpen bij het serveren van de meesters en de juffen en ook van de leerlingen.

Het bewijs dat ze het aankan

Zij vertelt dat meester Bas van het restaurant een keer ziek was. Toen had zij veel last van vervelende leerlingen. Zij is daar toen niet zelf tegenin gegaan, maar heeft hulp gehaald. Daarna ging het goed bij het koffie en thee schenken. Zij heeft daarmee

laten zien dat zij het werken in het restaurant goed aankan, ook als meester Bas er niet is.

Liefst mensen om zich heen

In de winkel vond Oumaima het erg stil. Daarom heeft zij gekozen voor een stage bij Albert Heijn. Zij heeft het liefst mensen om zich heen en is graag lekker bezig.

'Ik kan nu beter met anderen opschieten'

Stage lopen in de horeca lijkt haar niet aantrekkelijk: zij wil mee kunnen denken over de menu's en dat kan daar niet. Voor haar volgende stage hoopt ze op een plek waar zij met kleine kinderen kan werken. Zoiets zou ze ook in de toekomst graag willen doen.

Nu wil ze juist graag samenwerken!

Tenslotte vertelt Oumaima over de ontwikkeling die zij heeft doorgemaakt. Ze vertelt: 'Vroeger wilde ik alles altijd alleen doen. Omdat ik me overal mee bemoeide, had ik dikwijls ruzie. Ik heb geleerd om me niet met anderen te bemoeien. Daardoor kan ik beter met die anderen opschieten. Nu wil ik graag samenwerken en juist niet meer alles alleen doen.'

¹ De winkel en het restaurant zijn inmiddels vervangen door een marktkraam en 'catering'.

Catering

*'Het is belangrijk
dat je hygiënisch
werkt.'*

**Thuis kun je natuurlijk
ook maken wat je hier
hebt geleerd.**

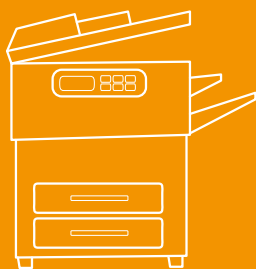
Copyshop

*'We kunnen best
nog wat opdrach-
ten gebruiken!'*

.....

**Perforeren, op maat
snijden, inbinden,
verzendklaar maken,
versturen... We kunnen
het hier allemaal.**

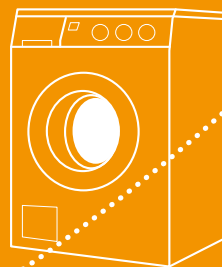

Wasserette

'Natuurlijk wordt de was hier ook gevouwen en gestreken.'

.....
De ene was hangt nog niet of de volgende gaat er al weer in.

'Ik kan nu beter met boosheid omgaan'

In gesprek met Anass Arif

Anass is van Marokkaanse afkomst. Zijn ouders komen uit een dorp nabij Rabat. Anass is vijftien jaar en geboren in Nederland. Hij gaat nog regelmatig naar Marokko met vakantie.

Eerst het AKA-diploma halen, dan naar het Mondriaan

Anass zit op de Einder in de doorstroomklas. Hij wordt daar opgeleid voor het AKA-diploma, waarmee hij in principe toegang heeft tot niveau 2 van het Mondriaan.

Leuk: administratief werk!

Tijdens de interne stage heeft Anass gewerkt bij de receptie in het restaurant¹ en in de werkplaats techniek. Bij de receptie nam hij de telefoon aan, vulde te laat-briefjes in, noteerde absents en voerde kopieeropdrachten uit. Dit administratieve werk lag hem goed.

Liever niet met de handen werken

Het werk in het restaurant was niet naar zijn zin. Afwassen, opruimen, schoonmaken, broodjes

klaarmaken, nee, dat was niets voor Anass. Bij techniek vond hij het samenwerken met anderen prettig, maar werken met zijn handen ligt hem niet zo.

Met boosheid leren omgaan

Tot voor kort was Anass gauw boos en dikwijls agressief. Hiervoor heeft hij op de Einder een weerbaarheidstraining gevolgd. Daardoor kan hij nu, zoals hij zelf zegt, veel beter omgaan met boosheid.

'Werken bij de receptie was echt mijn ding'

Afwachtende houding

Tijdens de interne stage werd hij aangesproken op zijn afwachtende houding. Hij toonde te weinig initiatief. Hetzelfde overkwam hem tijdens zijn stage bij een ICT-bedrijf, waar hij om die reden na zes weken ontslagen werd.

Opnieuw een interne stage

Anass loopt nu weer intern stage om te oefenen. Hij gaat ook een individueel ontwikkelingsplan opstellen. Hij moet wel vorderingen maken, want voor het AKA-diploma moet hij nog 320 uur extern stage lopen. Inmiddels maakt hij elke dag zijn huiswerk en is hij in gedachten druk bezig met zijn toekomst. Hij is gemotiveerd en heeft geleerd om zijn best te doen.

¹ Het restaurant is inmiddels vervangen door 'catering'.

Receptie

'Soms gaat aan één stuk door de telefoon, maar soms heb je ook wel tijd om even iets op te zoeken'

Ook een receptioniste kan niet zonder computer!

de Einder *Openbare school voor Praktijkonderwijs*

Spionkopstraat 9 2572 NK 's-Gravenhage

Tel.: 070 - 445 16 16

Schalk Burgerstraat 493 2572 TD 's-Gravenhage

Tel.: 070 - 312 07 55

E-mail: info@de-einder.nl

www.de-einder.nl